

Şeýtan Watikan diwarlarynyň öz içinde...

Category: Jemgyýetçilik tankydy, Kitapcy

написано kitapcy | 21 января, 2025

Şeýtan Watikan diwarlarynyň öz içinde... ŞEÝTAN WATIKAN
DIWARLARYNYŇ ÖZ IÇINDE...

Hiç bir zat biziň gözümüzüň görýän we gulagymyzyň eşidýän zatlary ýaly däl. Her bize mälim bolan zadyň aňyrsynda hökman başga-başga hakykatlar gizlenip ýatyr. Şonuň ýaly-da hiç zat tötänleýin bolanok. Hemme zat biri-birine baglanyşykly. Türkmen aganyň «Bendäm bendäme sebäp...» diýen aýtgysynda aýdyşy ýaly, dünýä döräli bäre, wakalar wakalara sepleşip we wakalar başga-başga wakalary doguryp gidip otyr...

Dünýä taryhynyň dowamynda taryhy öz ideýasyna görä ýoýmak we wagyz etmek, öz taglymatyndan başga taglymatlary duşman diýip yglan etmek SSSR döwründäki ýaly güýçli bolmady. Dünýäni

sosialistik dünýä we kapitalistik dünýä diýip iki bölege bölüp paýlaşan kommunist zannyýamanlar we kapitalist ýalmawuzlar aldym-berdimli konkurensiýa girdiler. Ikinji jahan urşundan soň özleri gönüden-göni garpyşmasalar-da, hersi bir halkyň ýa-da haýsydyr bir döwletiň häkimiýetiniň arkasynda duran bolup, ejiz halklary biri-birine küşgürmek arkaly güýç synanyşdylar. Netijede XX asyryň aýagyna gelinde, binýady owaldan çüýrük tutulan sosialistik sistema gumbaýrakdan ýasalan ýaly dargamaga ýüz urdy. Şeýdibem, süňni açgözlüğe, kişi hakyny iýmeklige we mekirlige ýugrulan kapitalist maýadarlaryň amansyz duşmany bolan kommunist pitneçiler taryhyň çaňlaryna garyldy. «Sowuk uruş» gutardy diýdiler. Emma has beter aýazly we şatlama sowuk garpyşyklar welin indi başlanýardy. Özüne güýçli garşydaş tapynmagyň we ol garşydaşa garşy başga-başga ýaranlary ulanmagyň hasabyna baýamakdan lezzet alýan başga zady bilmeýän kapitalistler bu gezegem «duşman» ýasandy. Bu gezekki duşman has ýowuz we has hyýrsyz boldy. «Duşman» näçe güýçli bolsa, olaryň kisesine akýan pullaram şonça köp bolýar. Şonuň üçin olaryň bu gezekki girdejileri çen-çak ederden güýçli boldy. Bu «duşman» kim? Yslam! Hawa, öte eşdenzok. Yslam. Kapitalistik dünýäniň häzirkki döwürdäki iň ýowuz duşmany yslamdyr, diňe yslam däl – ähli dinlerdir. Kapitalistleriň dini-imany pul. Olar hiç bir dine ynanmaýar... Aslynda kapitalizmiň yslama bolan hylty has öňräklerden başlady. Ähli musulmanlaryň dogandygyny, deňligi, adalaty, hoşniýetliligini, goňşyň aç ýatanda dok ýatmazlygy ündeýän bu diniň kişi hakyny iýmekligi, halkyň baýlygynyň belli-belli az sanly toparlaryň arasynda jemlenmegini gadagan edýändigini baradaky ideýalary kapitalizme hoş ýakmadyk bolarly. Sebäbi bu asylyly ideýalar onuň ganyna-damaryna ters. Megerem, kapitalistik dünýä sosializmiň haýal etmän soňuna çykjagyny eýýäm geçen asyryň 70-80-nji ýyllarynda aňan bolmaly. Hut şol wagtlardanam yslamyň aýagynyň aşagy gazylyp başlanypdy. Ýeri gelende aýtsak, yslam fundamentalistleri we ekstremistleri şol wagtlar kapitalist maýadarlaryň iň ynamly ýaranlarydy. Has dogrusy aýakçylarydy. Watany azat etmek bahanasy bilen Owganystanda sowet goşunyna garşy gandöküşikli uruşlarda taplanan yslamçylaryň hut öz eli bilen yslamyň köküne palta saldylar. Bu günki dini baýdak edinýän ganojak yslamçy terroristleriň ählisiniň düýbi şol wagtky jihadistlerdir, mujahitlerdir we ýene-ýenelerdir. Dünýäniň başyna musallat

bolup inen Bin Laden hem hut şol ýyllarda amerikanlaryň iň söýgüli ýaranlarydy. Bu gün öz hereketlendiren terrorizm maşynynyň haçanam bolsa bir gün öz başyna musallat bolup injegini duýmaýan (ýa-da duýsa-da owarrama urýan) global maýadarlar we kapitalistler barada näme üçin söz açdym. Aslynda bu gerekmi beri? Hudaýa şükür, gül ýaly asuda döwletimiz bar, ilimiz abat, ýurdumyz parahat. Ylaýym, şeýle-de bolsun. Bu asuda döwleti Allanyň ýardamy bilen asudalykda saklaýan döwlet ýolbaşçylarymyzyň, Milli Liderimiziň janynyň saglygyny, başynyň dikligini diläp, azat we erkin ýurtda okap, işläp, gurup we döredip ýaşamak her bir türkmen, galyberse-de her bir türkmenistanla nesip etsin. Ýöne dünýäde oň bolup geçen we bolup geçýän zatlary bilmek welin gerek. Döwür bizden giň düşüneliligi talap edýär. Gelejek bolsa bizden köptaraply ylymlylygy talap edýär. Döwür we dünýäniň häzirki syýasy, ykdysady we medeni ýagdaýy «sen o welaýatdan», «sen bu tireden..» diýen ýaly yzagalak pikirlerde gezmegiň halky yzagaýdyşlyklardan başga zada äkitmejekdigini aňryýany bilen görkeze-görkeze gelýär. Çykalga nämede? Çykalga – diňe ylmyň ähli pudaklaryny ösdürmekde. Ýakynda Hormatly Prezidentimiziň Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň täze ýolbaşçysyny belläp, akademiýanyň alymlar kollektiwiniň önünde goýan wezipeleri we bildiren talaplary hem hut şu aýdylanlardan gelip çykýar.

Geçmiş taryhymyzyň ähli döwürleri gylyja we at-ýaraga daýanylyan döwürler boldy. Adalaty gylyjyň güýji bilen dünýäniň dürli künjeginde berkarar etmegi başaran türkmen bu gün ylymda ýeten derejesi bilen dünýäni haýrana goýmagy başarmalydyr.

Şu ýerde bir zady belläp geçmek gerek. Gynansakda, aramyzda ýek-tük bolsa-da, aýdylan sözden ters many gözlemäge we şol aýdylan sözüň eýesini aýdýan zatlary bilen aýyplamaga synanyşýan hetdini bilmezler sataşýar. Bu nadanlykdan başga zat däl bolsa gerek. Mysal üçin, men häzir halkymyzyň belli bir böleginiň yslamdan öňki dini bolan zoroastrizmiň kitaby bolan «Awestany» elimde saklap ýa-da okap durandygymy görseler, onam şol nadanlaryň käbiri gören bolsa, onda-munda «pylany otparazlyga ynanýar» ýa-da «pylany otparazlygy wagyz edýär» diýip gep-gybat ýaýratjagyny anyk bilýän. Emma ol nadan bilenok «Awestada» halkymyzyň ata-babalary bolan saklar, massagetler, margianalylar, dahlar, sogdylar, baktriýalylar,

horezmliler barada hiç ýerden tapyp bolmajak gymmatly maglumatlaryň bardygyny...

Ynha, ylymsyzlygyň alyp barjak ýekeje kiçijik mysaly...

Şu ýerde ýene bir zada ünsüňizi çekmek isleýäris.

Napoleon Bonapart Müsüri basyp alanda, öz ýany bilen onlarça taryhçy alymlary getirýär. Netijede hut Napoleonyň tagallasy bilen ýegiptologiýa (müsürşynaslyk, müsür taryhyny öwreniş) ylmyň düýbi tutulýar. Müsüriň gadymy taryhyna degişli bahasyna ýetip bolmajak tomlap-tomlap kitaplar ýazylýar. Fransuzlaryň yzy bilenem nemes, iňlis we rus alymlary sürülenişip musulman ýurtlaryna eňdiler. Gündogaryň gadymy taryhyny öwreniş diňe Müsüri öwrenmek bilen çäklenmedi, Wawilon, Assiriýa, Hettler, Urartu, Midiýa, Elam, Ahameniler, Sasanylar, Parfiýa, Gadymy Hindistan we Hytaý medeniýetleri ilik-düwme öwrenildi. Näme üçin, Napoleon we Ýewropa döwletleriniň beýleki hökümdarlary taryhyň muşdagymydy? Elbetde, ýok. Ýewropaly basybalyjylar basyp aljak ýurtlarynyň taryhyny, medeniýetini öwrenmekligi özlerine hökmany borç hasaplaýardylar, häzirem şeýle. Özünüz bir zada üns berip görüň: biz islendik gündogar halklarynyň taryhyna ýüzlenenimizde, ilkinji nobatda ýewropaly we rus alymlaryň ylmy işlerine salgylanmaly bolýarys. Diýmek Günbatarda gündogarşynaslyk diýen ylym bar. Emma, nämüçindir musulman halklaryň hiç birinde günbatary öwrenýän merkezler ýok, Näme üçin Gündogarda «günbatarşynaslyk» ýok? Dogry, Garaşsyzlygymyzy alan ýyllarymyzda Aşgabatda «Amerikany öwreniş» merkezi bardy we ol merkeziň Amerika we onuň taryhyna degişli gymmatly ylmy işleri ýurdumyzyň gazetlerinde çap edilip durulýardy. Belki, ol merkez häzirem işleýändir. Gynansakda, häzir bu barada bilýän zadymyz ýok.

Günbatarlylaryň öz aýdyşy ýaly, «Gündogar – çeýe iş». Gündogar öz bagynda ýetişýän miwesini özi ýygnasa gowy. Şol sanda Günbatar bagynda hem näme ýetişýändigini, olarda ýetişýän del miweleriň haýsysynyň bize zyýanlydygyny we haýsysynyň peýdalydygyny jikme-jik bilmäge borçludyr. Eger olaryň dünýä halklaryna iýdirmäge çalyşýan miwelerini seljerip bilsek, onda dünýäde bolup geçýän her bir wakanyň obýektiv we subýektiv ýagdaýlaryna dogry analiz berip bileris. Şeýlelikde keseden gelip biziň agzymyzy alartmaga hiç kimiň güýji ýetmez. Bu aýdanlaryma geçen asyryň 80-nji ýyllarynda bolan bir hadysany mysal getirjek. Belki-de, bu ýokarda söz açan zatlarym barada

sizde dörejek sowallara mañzyña batýan jogap bolsa gerek.

♣ Şeýtan Watikanyň öz içinde...

Rim papasynyň janyna kast etmäge synanyşan hakyna tutma türk terroristi Mehmet Aly Bagja üstünden onlarça ýyl geçenden soňra Italiýanyň «La Republica» gazetine şeýle interwýu berdi:

«Poplaryň we kardinallaryň hemaýaty bolmazdan Rim papasyna kast edişligi gurap bilmezdim!..»

M.A.Bagja Türkiýäniň Maltepe türmesinde italýan žurnalistine bereb reportažynda şeýle diýdi:

«Şeýtan Watikanyň öz içinde. Papanyň janyna kast edilmegine Watikanyň özü-de jogapkärdir...»

♣ Bir özüm etdim...

Agja şeýle diýdi:

«Taňrynyň karary bolan bu kast edişlikde gizlin gulluklaryň eli ýok. Hiç kim bilenokdy. Käbir waticanly ketdeler meniň täze Mesihdigime ynanýardy».

Agja italýan metbugatyna «Papanyň garşysyna dildüwüşlikde özüne Watikanyň kömek edendigini» aýdýar. Şol döwürdäki sud prosesini alyp baran Priore hem: «Watican derňew prosesi boýunça bildirilen talapnamalaryň hemmesine başdan sowma jogap beripdi» diýdi.

M.A.Bagja Papanyň keseliniň beterleşýändigini we italýan parlamentiniň «Gizlin gulluklar Mitrokin komissiýasynyň» dildüwüşik boýunça sorag işlerine başlan wagtynda gaýtadan Italiýanyň üns merkezine düşdi. Geçenlerde Şagal Karlosyň jenaýatçylykly toparynda bolgar agentler tarapyndan taýýarlanandygy aýdylýan Agja özi hakyndaky aýyplamalary «La Republica» gazetine beren interwýusynda ýalana çykardy we ilkinji gezek şular ýaly aç-açan görnüşde Watikanyň öz garşysyna görkezme berdi.

♣ «Watican kömek etdi»

M.A.Agja şeýle diýdi:

«13.05.1981-nji ýylda entek adam oglunyň bu dildüwşikden habary ýokdy. Käbir poplaryň we kardinallaryň hemaýaty bolmazdan kast edilşiği amala aşyryp bilmezdim. Şeýtan ol diwarlaryň içinde. Meniň eden işimi Taňrynyň özi makullady. Rebibbia türmesinde geçiren duşuşygynda kast edilşiğiň Taňrynyň yşaratydygyny aýdypdym. Men Papany gowy görýärdim we oňa hormat goýýardym. Segseninji ýyllarda Watikanda käbir adamlar meniň Mesihdigime ynanýardy we erkinlige goýberilmegim üçin Emanuela Orlandä garşy intriga oýlap tapdylar. Eger ýalandan dinimi üýtgedensirän bolsadym, 1983-nji ýylda meni boşatjakdylar. Meni ýa-ha Orlandi bilen çalyşjaklardy, ýa-da Prezident tarapyndan günäm geçiljekdi. Olar meniň hristianlyga geçmegimi isleýärdiler...»

Açylmadyk pynhan syrlaryny häli-häzire çenli gorap gelýän «Agja jenaýatynyň» täzeden üns merkezine oturdylmagy üçin dildüwşik bilen baglanyşykly sud prosesine gatnaşan hukukçylar bilen duşuşdyk. Prosesiň kazylaryndan Rosario Priore: «Komissiýadaky Karlos we onuň topary bolan «Separat» bilen baglanyşykly maglumatlarda täze deliller ýüze çykdy. Bu delilleriň öwrenilmegi gerek» diýdi. Priore özüniňem Agjanyň işine seredilýärkä Eýranda bolan döwrüniň uzak wagtlap derňelendigini aýtmak bilen birlikde, geçiren seljermeleriniň bir ujunyň Moskwa çenli uzaýandygyny aýdýar.

♣ «Sorag etmäge rugsat bermediler»

Agjanyň Papanyň janyna kast etmeginde «Bu juda çökder aýyplama» diýip, käbir poplary we kardinallary aýyplamak bilen birlikde, özüniňem geçmişde Watikan bilen hyzmatdaşlyk etmeginden gaçmagynyň ýakynlygyny ýatlatdy. Priore Papanyň garşysyna edilen jenaýaty derňeýärkä, Watikana soraga getirilmegini talap edip birnäçe güwäleri talap edendigini, emma watikanly emeldarlaryň bu talapnamalara başdansowma jogap berendiklerini aýtdy. Priore: «Agja gaty köp zat barada görkezme berdi. Emma ol soň bu görkezmelerinden dändi» diýdi.

Ol Rim prokuraturasynyňam bu jenaýat boýunça täzeden iş açmagynyň mümkindigini, açyljak bu işiň «täze bolgar delilnamalaryna» esaslandyrylmagynyň gaty ahmaldygyny öňe sürdi. Şeýle hem Papanyň garşysyna edilen jenaýat işi boýunça derňew işlerine gatnaşandygy bilen tanalýan Ferdiando Imposimato hem «Rim prokuraturasynyň bu boýunça gizlin derňewiniň başlaýmagynyň mümkindigini» aýtdy. Agja italýan parlamentindäki komissiýanyň başlygy Paolo Guzzantiniň garşysyna agyr aýyplamalardan doly hat ýazdy. Ol hatda şeýle diýdi:

«Jenap Guzzanti, meni hakyna tutma ganhor hökmünde aýyplamakdan utanmalysyňyz. Aly Agja hakyky rewolýusionerdir. Men edil Çe Gewara ýaly diňe adamzadyň bähbidi üçin özümi oda urdum. Men häzirem hemmelere çörek we iş kepillendiren sosializme ynanýaryn. Men ne-hä italýan prokurorlaryna, ne-de Mitrokin komissiýasyna görkezme bererin. Boşadylamda Orlandini-de erkinlige goýbertdirerin. Orlandi Günbataryň bir ýurdunda aňrybaş lüks willada ýaşaýar. Emma ol maşgalasyna gowuşmak üçin Watikana dolanmak isleýär. Senden Watikanyň hem jogabyny öz içine alýan hata garaşýaryn...»

Italýan metbugaty ýakynda beren habarlarynda Agja we onuň jenaýatyna degişli maglumatlaryň «bolgar kontrrazwedkasynyň möhürlenlen otaglarynyň birinde» saklanylýandygy ýazdy. Bu maglumatlarda jenaýatyň amala aşyrylmagyny KGB-niň berendigini, Şagal Karlosyň nökerleriniň Agjany Eýranda taýýarlandygyny, bolgar kontrrazwedkasynyň bolsa, aradagezerlik edendigini öňe sürýär».[1]

[1] M.A.Agja barada makalada aýdylanlar Türkiýäniň «Sabah» gazetine salgylanyldy.

@Kitapçy Jemgyýetçilik tankydy